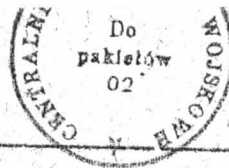

HRN. 112/90

DO ARCHIWUM

KATEGORIA A

Data 22 WRZ. 2004 Sędzia Oh

L

AKTA REWIZYJNE

w sprawie cyw. Zdzisława Rurawa

Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa			
Wpłynęło	dnia	<u>28.05.90</u>	
Nr		<u>HRN.112/90</u>	
Skierowano do N. P. W.		<u>1990 / 3</u>	
Zakreślony termin zwrotu z N.P.W.		<u>8.11.90</u>	
Faktyczny zwrot z N. P. W.			
Termin zwrotu przedłożenia		<u>13.11.90</u>	

2205 / 90 05

22

ARCHIWUM I MON

Rezerwowo data 1990

Zakończono data 1990

Uzasn. akuszy 199 27

Nr HRN. 112/90

Sprawa cyw. Izabela Kurano

ZARZĄDZENIE

o wyznaczeniu terminu rozprawy rewizyjnej — posiedzenia

Termin dnia 23 XI 1990 r.

1. Sędzia — sprawozdawca ppłk M. Stępczak E. Matys

3. O terminie zawiadomić:

a) Naczk. Prok. Wojsk. — przesłać wokandę i doręczyć akta celem opracowania wniosku z zastrzeżeniem zwrotu akt do dnia 8 XI 1990 r.

b) oskarżonego(nych) 3

c) obrońcę(ców)

d) oskarżyciela posiłkowego

e) powoda cywilnego

*Resztę akt
jch w sprawie 111/4062N*

4. Uwagi:

Warszawa, dnia 22 X 1990 r.

Z. cc Prezes a
Izby Wojskowej Sądu Najwyższego

Zarządzenie przewodniczącego rozprawy — posiedzenia

Stwierdzam zgodność z oryginałem

S Z E F
DZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego
[Signature]
ppłk mgr Andrzej BISTENDYRÓWNY

Warszawa, dnia 1990.05.22 19... r. 2

OLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

Al. Ujazdowskie 11
00-950 WARSZAWA Skr. poczt. 33
Centrala tel. 28-44-31 Telex: 81-3891 cezet pl

Sąd Najwyższy - Izba Wojskowa

Warszawa

L. dz. S.K.II.630/2/90/PG

Przesyłając rewizję nadzwyczajną w sprawie Zdzisława Rurarza informuję jednocześnie, iż akta nie zawierają kasy magnetofonowej, której brak stwierdzono po nadesłaniu akt do Departamentu Sądowego. Brak ten stwierdzono w trakcie podejmowanych czynności związanych z przygotowaniem rewizji.

SĄD NAJWYŻSZY	
IZBA WOJSKOWA	
Nr.	NRN. 112/90
Wpłynęło	29.05.90 r
Załącz.	4 ta + Ar 2 teczi dow. rez.
II	II

Wicedyrektor Departamentu

Sądowego

R. Chajęta

Forma Nr 1, W-wa. Zam. 86652 - 10 008

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁ NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mjr Andrzej WISZENDYBOWNY

PROKURATOR GENERALNY
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Nr SK III 630/2/90/PG

SĄD NAJWYŻSZY
IZBA WOJSKOWA

SĄD NAJWYŻSZY	
IZBA WOJSKOWA	
Nr <i>NR 11/12/90</i>	
Wpłynęło	
Zał.	Revizja nadzwyczajna
II	II
Prokuratora Generalnego	

od wyroku Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie z dnia 16 grudnia 1982 r. sygn. So 468/82, utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Najwyższego - Izba Wojskowa z dnia 25 lutego 1983 r. sygn. Rs 1/83, w sprawie Zdzisława Rurarza oskarżonego o przestępstwo z art. 122 kk

Na podstawie art. 462 - 464 kpk

z a s k a r ż a m

powyższe wyroki na korzyść oskarżonego - w całości

z a r z u c a m

błąd w ustaleniach faktycznych wyroku, polegający na uznaniu że oskarżony "działając na rzecz wywiadu USA, przekazał na terenie Japonii i w USA szereg informacji z dziedziny politycznej, społeczno-ekonomicznej i wojskowej, godząc tym w podstawy bezpieczeństwa i obronności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej", podczas gdy należyta ocena zebranych w sprawie dowodów a w szczególności zeznań świadków przesłuchanych w toku postępowania oraz informacji dostarczonych przez organa MSW, nie dawały podstaw do przypisania oskarżonemu przestępstwa, przewidzianego w art. 122 kk

i w r o s z e

o zmianę zaskarżonych wyroków przez uniewinnienie Zdzisława Rurarza od popełnienia przypisanego mu przestępstwa.

Uzasadnienie

I. Wyrokiem Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk m. s. *[Signature]*
WICEDYROWNY

z dnia 16 grudnia 1982 r. sygn. So 468/82 Zdzisław Rurarz skazany został na podstawie art. 122 kk - na karę śmierci, pozbawienie praw publicznych na zawsze oraz konfiskatę całego mienia za to, że będąc ambasadorem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Japonii, w dniu 23 grudnia 1981 r. opuścił placówkę w Tokio, zwracając się o azyl polityczny w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, który otrzymał za pośrednictwem Ambasady USA w Japonii, a następnie działając na rzecz wywiadu USA, przekazał na terenie Japonii i USA szereg informacji z dziedziny politycznej, społeczno-ekonomicznej i wojskowej, godząc tym w podstawy bezpieczeństwa i obronności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Wyrok ten - zaskarżony przez obrońcę oskarżonego (ustanowionego z urzędu) w zakresie orzeczenia o karze - Sąd Najwyższy - Izba Wojskowa, utrzymał w mocy.

Po wydaniu przez Sejm PRL ustawy z dnia 7 grudnia 1989 r. (Dz.U. Nr 64, poz. 973) Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego powołując się na treść art. 7 ust. 1 pkt 1 - 3 tej Ustawy - postanowieniem z dnia 21 lutego 1990 r. sygn. So 468/82 zamienił orzeczoną wobec Zdzisława Rurarza karę śmierci na 25 lat pozbawienia wolności oraz złagodził karę dodatkową pozbawienia praw publicznych do 10 lat.

II. Wymienione wyżej wyroki sądów obydwu instancji - nie są zasadne.

Jak wynika z ustaleń poczynionych na podstawie zebranego w toku postępowania materiału dowodowego a zwłaszcza zeznań przesłuchanych świadków (wymienionych w motywach wyroku) i zgromadzonych dokumentów - w dniu 5 lutego 1981 r. Rada Państwa PRL mianowała ambasadorem Nadzwyczajnym i Pełnomocnym w Japonii Zdzisława Rurarza profesora nadzwyczajnego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie, który przed objęciem tego stanowiska sprawował w latach poprzednich szereg odpowiedzialnych funkcji w służbie państwowej. Po ukończeniu w roku 1954 Szkoły Głównej Służby Zagranicznej, a następnie w roku 1956 studiów II stopnia na Wydziale Handlu Szkoły Głównej Planowania i Statystyki pracował od września 1956 r. w Ministerstwie

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mgr Andrzej WSCENDYRÓWNY

Handlu Zagranicznego, przy czym w roku 1959 pełnił w tym Ministerstwie funkcję naczelnika Wydziału Amerykańskiego w Departamencie Traktatów II. Jednocześnie w okresie pracy w Ministerstwie kontynuował studia doktoranckie na SGPiS uzyskując w październiku 1962 r. tytuł doktora nauk ekonomicznych. W latach od 1962 do 1966 przebywał w USA jako attache handlowy w Biurze Radcy Ekonomicznego przy Ambasadzie PRL w Waszyngtonie. Po powrocie do kraju został w sierpniu 1966 r. powołany na stanowisko doradcy Ministra Handlu Zagranicznego, które pełnił do 1969 r. Następnie wyjechał do Genewy i w latach 1970-1971 pełnił funkcję zastępcy Stałego Przedstawiciela PRL przy Europejskim Biurze ONZ. W tym czasie otrzymał stopień doktora habilitowanego na SGPiS. W październiku 1971 r. powrócił do kraju i do końca 1972 r. pracował w KC PZPR jako doradca I sekretarza E.Gierka. Na skutek różnicy poglądów z kierownictwem KC PZPR co do metod uzdrowienia polskiej gospodarki zaprzestał wykonywania tej funkcji i wyjechał do Genewy, gdzie w okresie od stycznia 1973 r. do czerwca 1976 r. był specjalnym doradcą Sekretarza Generalnego UNCTAD - Konferencji Handlu i Rozwoju ONZ. Po ponownym powrocie do kraju został zatrudniony w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w charakterze doradcy Ministra i stanowisko to pełnił do chwili powołania go na ambasadora PRL w Japonii. Jednocześnie pracował w tym czasie na SGPiS - prowadząc zajęcia dydaktyczno-naukowe - początkowo jako docent, a następnie jako profesor nadzwyczajny nauk ekonomicznych po nadaniu mu tego tytułu przez Radę Państwa w dniu 5 lutego 1981 r. W swoich wystąpieniach i pisemnych opracowaniach - w tym złożonych również na ręce I sekretarza KC PZPR E.Gierka - Z.Rurarz poddawał krytyce system ekonomiczny Polski Ludowej oraz jej stosunki gospodarcze z innymi krajami, zwłaszcza Związkiem Radzieckim - domagając się przeprowadzenia w tym zakresie radykalnych reform. Swych poglądów i ocen dotyczących stanu ekonomicznego kraju nie zmienił po objęciu stanowiska ambasadora PRL w Japonii. Już na pierwszym spotkaniu z pracownikami ambasady informując ich o sytuacji społeczno-politycznej w kraju oświadczył m.in. "że jako ekonomista nie widzi

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppł. Andrzej WISZCZYŃSKI

przed polską gospodarką żadnych perspektyw". Jeszcze w ostrzejszej formie skrytykował panujące w Polsce stosunki na zebraniu partyjnym członków PZPR stwierdzając "iż wstydzę się być reprezentantem tak nieudolnego politycznie i gospodarczo kraju, jakim jest Polska" ponieważ taka "sytuacja państwa utrudnia mu kontakty ze stroną japońską". Wyjście z kryzysu gospodarczego w jakim znalazła się Polska widział w fakcie wprowadzenia do systemu ekonomicznego kraju mechanizmów wolnego rynku, przy jednoczesnym udzieleniu pomocy finansowej ze strony innych państw (zezn. św. Cz. Paczuskiego, A. Fabiańskiego, W. Matery, A. Nierobca, St. Skowrona).

W okresie pracy na stanowisku ambasadora przejawiał przychylny stosunek do NSZZ "Solidarność" uznając go za ruch społeczny, który może doprowadzić do radykalnych zmian w sferze politycznej i ekonomicznej kraju. Dał temu wyraz podejmując w lokalu ambasady delegację tego związku - na czele której stał L. Wałęsa - podczas jej pobytu z wizytą w Japonii.

Wprowadzenie w dniu 13 grudnia 1981 r. na terenie kraju stanu wojennego uznał za decyzję wymierzona przeciwko własnemu narodowi. Podczas spotkania z pracownikami ambasady, zorganizowanej w dniu 18 grudnia 1981 r. z okazji pobytu Józefa Cyrankiewicza, określił się jako przeciwnik stanu wojennego, nie wierząc w skuteczność podjętych przez władze środków, ponieważ - jak stwierdził - "Solidarności nie można jednym ciosem znokautować" (zezn. Z. Drozdy, A. Nierobca, L. Belki).

W dniu 23 grudnia 1981 r. w godzinach popołudniowych Zdzisław Rurarz wraz z żoną i dorosłą córką udał się do ambasady USA w Tokio i poprosił o azyl polityczny a po jego uzyskaniu w dniu 24 grudnia odleciał do Stanów Zjednoczonych A.P. Należy nadmienić, że waszyngtoński korespondent japońskiej agencji prasowej "Jili" już w dniu 20 grudnia 1981 r. donosił o "ucieczce wysokiego przedstawiciela Ambasady PRL w Tokio". Wiadomość o zwróceniu się ambasadora PRL w Japonii o azyl polityczny w USA pojawiła jako pierwsza, w dniu 24 grudnia 1981 r. o godz. 16⁰⁰ rozgłosiła "BBC" informując, iż ambasador oświadczył, że w Polsce panuje stan wojenny i nie może on już dłużej

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mjr Andrzej W. SZENDYRÓWNY

reprezentować rządu, który odmawia narodowi polskiemu podstawowych praw ludzkich (k. 60 t. I akt śl.). Podobne przyczyny przytoczył w liście napisanym w dniu 31 grudnia 1981 r. do I sekretarza Ambasady PRL Krzysztofa Drozda, który list ten znalazł w dniu 10 marca 1982 r. pod wycieraczką szyby swego samochodu, wraz z załączoną do niego kartką od Roberta Malrza - III sekretarza Ambasady USA w Tokio (k. 680 - 684 t. IV akt śl.), zawierającą propozycję spotkania się w celu omówienia sytuacji w Polsce.

Po opuszczeniu Ambasady PRL przez Zdzisława Rurarza powołano w dniu 24 grudnia 1981 r. specjalną komisję, która po otwarciu rezydencji ambasadora dokonała oględzin pomieszczeń oraz zabezpieczyła znajdujące się tam dokumenty i przedmioty. W czasie dokonywania zleconych komisji czynności ujawniono m.in. w gabinecie Z. Rurarza "List Otwarty" (k. 216 - 236 t. I akt śl. i zezn. Z. Drozda - k. 709 - 710 t. IV akt sąd.), w którym poddał on surowej krytyce "ekonomię polityczną socjalizmu" jako opartą na utopijnych założeniach teoretycznych, zawierającą elementy formacji niewolniczej i feudalnej oraz mającą charakter antydemokratyczny i antyhumanitarny. Podobne poglądy prezentował Z. Rurarz w czasie późniejszych wystąpień w senacie i przed komisjami kongresu USA oraz podczas wywiadów udzielanych przedstawicielom prasy, radia i telewizji. W swoich wypowiedziach potępiał on wprowadzony w kraju stan wojenny i stosowane przez władze represje wobec osób o odmiennych poglądach politycznych oraz nawoływał do wstrzymania przez USA i kraje zachodnie pomocy finansowej dla Polski, ponieważ stan gospodarki socjalistycznej jest katastrofalny i żadne środki nie są w stanie jej uzdrowić, a jedynym wyjściem z kryzysu jest dokonanie zmian ustrojowych i wprowadzenie gospodarki wolnorynkowej. Z treści tych wypowiedzi wynika, że motywem postępowania Z. Ruradza była troska o przyszłość kraju, o prawidłowy jego rozwój zarówno w dziedzinie społeczno-politycznej jak i ekonomicznej. Dalsze najdobitniej wyrażone w swoim wystąpieniu przed Komitetem Senatu USA d/s Banków Budownictwa Mieszkaniowego i Rozwoju miast w dniu 23 lutego 1982 r. stwierdzając m.in. "uważam, że o Polsce powinno być głośno,

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mgr Andrzej WISZCZYŃSKI

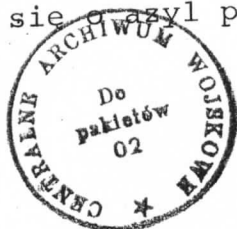
jeżeli rzeczywiście chce się, aby Polska była Polską, niezależną i wolną" (k. 46 dok. zał. NR 1).

Przy omawianiu problematyki poruszonej w wypowiedziach Z. Rurarza warto podkreślić, że zapytany przez redaktora rozgłośni "Głos Ameryki" o dalszy rozwój wypadków w kraju oświadczył już w dniu 29 grudnia 1981 r., iż przewiduje, że "albo dojdzie do jakiegoś masowego przelewu krwi" i wybiję godzina prawdy albo "rząd złapie się za głowę i powie cośmy narobili" i sprawy dotyczące przyszłości kraju pozostawi samym Polakom (k. 75 t. I akt śl.).

Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego oceniając działalność Zdzisława Rurarza, dopatrywał się w jego postępowaniu znamion przestępstwa przewidzianego w art. 122 kk.

Jak wynika z motywów wyroku, Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego dokonując ustaleń co do winy Z. Rurarza oparł się przede wszystkim na pisemnym opracowaniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 1982 r. (k. 310 - 318 t. II akt śl.), w którym wysunięty został przeciwko Zdzisławowi Rurarzowi zarzut, iż działając na rzecz służb specjalnych USA "przekazał wszelkie posiadane informacje interesujące w/w służby, w tym stanowiące tajemnicę państwową i służbową, które poznał z racji pełnienia stanowisk w administracji państwowej i aparacie partyjnym w kraju oraz w placówkach za granicą". W piśmie nie określono jakie konkretne wiadomości zostały udostępnione służbom specjalnym ani też nie wskazano żadnych dowodów potwierdzających zasadność tego zarzutu. Tego rodzaju pisemna informacja MSW - nie poparta przewidzianymi w procedurze karnej dowodami - nie powinna stanowić podstawy jakichkolwiek ustaleń faktycznych wyroku. Za całkowicie błędną uznać należy argumentację sądu, że skoro "powszechnie znanym jest fakt, że obywatel polski pragnący w sposób nielegalny pozostać w kraju kapitalistycznym, jest nagabywany przez służby specjalne tych krajów o podanie im wszelkich wiadomości o macierzystym kraju", to tym bardziej oskarżony, sprawujący przez wiele lat różnego rodzaju odpowiedzialne stanowiska na placówkach PRL w krajach kapitalistycznych "zwracając się o azyl polityczny do USA dokładnie

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mgr Andrzej Wszendyrówny

wiedział, że uzyskanie go ściśle łączy się z podjęciem działalności na rzecz służb specjalnych tego państwa, gdyż był on cennym nabytkiem dla jego wywiadu".

Przeprowadzając takie rozumowanie Sąd przenosi mechanicznie - w sposób niedopuszczalny - ogólnikowe wnioski wysnute z innych, znanych Sądowi przypadków na grunt sprawy karnej Zdzisława Rurarza, dokonując ustaleń faktycznych nie na podstawie bezpośrednio przeprowadzonych dowodów lecz w oparciu o dowolne przypuszczenia i domysły. Okoliczność, że niektórzy obywatele polscy podejmujący starania o uzyskanie azylu politycznego świadczyli określone usługi na rzecz obcego wywiadu, nie dowodzi, że czynili tak wszyscy i że podobnie postąpił Z. Rurarz oraz że posiadanymi przez niego wiadomościami interesowały się służby specjalne. Za całkowicie bezpodstawne uznać należy także wyrażone w motywach wyroku stwierdzenie Sądu jakoby o tym, że oskarżony przystąpił do działań szpiegowskich na rzecz wywiadu USA "tuż przed porzuceniem stanowiska Ambasadora PRL w Tokio i po dokonaniu tego czynu", świadczyły i ujawnione w toku rozprawy okoliczności, do których zaliczyć należy w szczególności:

- nieuzasadnione jego kontakty z dyplomatami USA w Tokio a między innymi z oficerem CIA Maleszem
- przekazanie przez waszyngtońskiego korespondenta japońskiej agencji prasowej wiadomości, że dnia 20 grudnia 1981 r. dokonał ucieczki wysoki przedstawiciel Ambasady PRL w Tokio
- sfilmowanie z ukrycia przez japońską telewizję ostatnich dni pobytu oskarżonego w Ambasadzie PRL oraz samego faktu ucieczki
- szybkie uzyskanie amerykańskiego azylu politycznego, szybkie odwiezienie amerykańskim samolotem do USA oraz zapewnienie mu tam specjalnej opieki i ochrony
- wysłanie przez Z. Rurarza listu do świadka Z. Drozda przy wykorzystaniu oficera CIA, który z kolei w ten sposób zamierzał nawiązać kontakt z tym świadkiem.

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mjr Andrzej WZENDYRÓWNY

Przytoczone wyżej okoliczności, logicznie rozważone i prawidłowo ocenione nie dają żadnych podstaw do przyjęcia, że Z.Rurarz prowadził "działalność na rzecz wywiadu USA", polegającą na przekazaniu służbom specjalnym szczególnie ważnych wiadomości dotyczących bezpieczeństwa lub obronności PRL, a co najwyżej mogą świadczyć o utrzymywaniu przez Z.Rurarza kontaktów z pracownikami Ambasady USA w Tokio, przedstawicielami prasy i telewizji, które - same przez się - nie świadczą jeszcze o popełnieniu przez oskarżonego jakiegokolwiek przestępstwa. Analiza przytoczonych w wyroku ustaleń faktycznych uzasadnia pogląd, że Sąd jednostronnie i nieobiektywnie oceniał zebrane w toku postępowania dowody i ujawnione fakty, ekspozując okoliczności przemawiające na niekorzyść oskarżonego, które dowolnie interpretował. Nie kwestionując prawa Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego do swobodnej oceny dowodów należy jednak zawsze mieć na uwadze, że zgodnie z obowiązującymi w procesie karnym zasadami - prawdy materialnej, bezstronności i tłumaczeniu nie dających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego - prawo to nie może prowadzić do dowolności. Niedopuszczalne jest w szczególności "naginanie" niewiele znaczących faktów do z góry przewidzianych założeń - widocznych w niniejszej sprawie oraz tłumaczenie wątpliwych okoliczności na niekorzyść oskarżonego z naruszeniem zasady "in dubio pro reo".

Reasumując przedstawione wyżej wywody i oceny, stwierdzić należy, że poczynione w wyroku ustalenia co do winy Zdzisława Rurarza nie znajdują przekonującego uzasadnienia w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania karnego a oparte zostały na pozbawionych rzeczowej argumentacji, przypuszczeniach i domysłach, które nie dawały podstaw do przypisania mu przestępstwa przewidzianego w art. 122 kk.

Wprawdzie poczynione w motywach wyroku ustalenia dotyczące szkodliwych politycznie i gospodarczo następstw dla interesów PRL, spowodowanych opuszczeniem ambasady w Tokio i jego wypowiedziami wobec przedst. wicel. i i. ków mas wego przekazu, mogą wskazywać na możliwość zakwalifikowania jego postępowania jako przestępstwa przewidzianego w art. 130 kk,

Stwierdzam zgodność z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mjr Andrzej WSZENDYRÓWNY

lecz ustalenia te jako wadliwe - i niezgodne z wynikami postępowania - nie mogą stanowić wystarczającej podstawy do takiej oceny prawnej jego zachowania.

Sąd oceniając w motywach wyroku działalność Z. Rurarza stwierdził m.in, że kierował się on wrogością do ustroju socjalistycznego i w swoich wywiadach i wystąpieniach w radiu i telewizji, które "odznaczały się wściekłym dyskredytowaniem władz PRL i ZSRR oraz ustroju socjalistycznego" nakłaniał rządy państw kapitalistycznych "ażeby swym postępowaniem wobec Polski przyczyniły się do całkowitego upadku jej gospodarki" godząc się w ten sposób "do pogłębienia nurtującego ludzi w Polsce kryzysu", przy czym "niewykluczonym jest, że wrogie Polsce działanie oskarżonego mogło przyczynić się do zastosowania wobec niej znanych powszechnie sankcji USA i niektórych krajów zachodnich". Ustosunkowując się do tych poglądów zauważyć przede wszystkim wypada, że zebrane w toku postępowania dowody nie dają wystarczającej podstawy do oceny, że Zdzisław Rurarz poddając w swoich wystąpieniach surowej krytyce działalność władz PRL oraz istniejące w kraju stosunki społeczno-polityczne i gospodarcze, kierował się wrogością do ustroju socjalistycznego którego był przecież przez wiele lat działaczem i przedstawicielem. Jego wysoce negatywne oceny założeń politycznych i ekonomicznych sojalizmu, wynikały przede wszystkim z długoletniej obserwacji antydemokratycznych form sprawowania rządów w Polsce (i innych krajach obozu socjalistycznego) i wadliwie funkcjonującego systemu gospodarczego, bogatego doświadczenia zawodowego oraz jego aspiracji naukowych. Wystąpienia Z. Rurarza cechował wysoki poziom wiedzy politycznej i ekonomicznej oraz duża trafność wysuwanych prognoz.

Słuszność zgłoszonych przez Z. Rurarza poglądów i podejmowanych działań zweryfikował czas i zmiany zachodzące w ostatnich latach w Polsce i w innych krajach Europy Wschodniej, które wykazały w pełni ich zasadność.

W świetle przytoczonych wyżej faktów i argumentów nie można - wbrew odmiennemu twierdzeniu sądu - w zachowaniu Zdzisława Rurarza doszukać się jakichkolwiek elementów nieko-

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

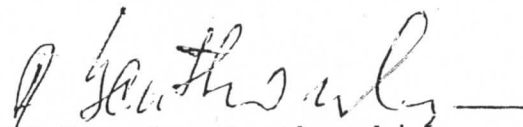
S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego
ppłk mjr Andrzej WSTĘDYRÓWNY

rzystnych działań, które wyrządziły - lub mogły wyrządzić - szkodę interesom politycznym lub gospodarczym Polski, o jakich mowa w art. 130 § 1 i 3 kk.

Zebrałe w sprawie dowody oraz ujawnione okoliczności uzasadniają przyjęcie, że motywem jego postępowania była troska o prawidłowy i demokratyczny rozwój kraju i przyszłość Polski.

III. Z przyczyn przytoczonych w niniejszej rewizji nadzwyczajnej - wniesionej z urzędu - wniosek o zmianę prawomocnego wyroku i uniewinnienie Zdzisława Rurarza od popełnienia przypisanego mu przestępstwa z art. 122 kk, jest w pełni zasadny.

Załącz. akta Sądu Warszawskiego
Okręgu Wojskowego
sygn. So 468/82 oraz
odpisy rew.nadzw.

Aleksander Bentkowski

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego
ppłk mjr Andrzej WSZENDYRÓWNY

Warszawa, dnia 24 października 1990 r.

93

Sąd Najwyższy - Izba Wojskowa

w Warszawie

ul. Nowowiejska Nr 26 „b”

00-809 Warszawa 60

Adv. Piotr Dociński

Zesp. Adv. Nr 24

ul. Brecka 20

W A R S Z A W A

Na zasadzie art. 74 kpk wyznaczam Obywatela obrońcą z urzędu
w sprawie cyw. Zdzisława Rurarza, WRN 112/90, wyznaczonej na dzień
23.11.1990 r. godz. 11.30.

Stawiennictwo jest obowiązkowe.

Z aktami sprawy można zapoznać się w sekretariacie IWSN.

Przewodniczący:
Sędzia SN

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk Piotr Andrzej WSTĘPIŃSKI

l.z. 1086

Dnia 30 maja 1990

Prezes Izby Wojskowej
Sądu Najwyższego

gen. bryg. Kazimierz
Lipiński

Zwracam się z uprzejmą prośbą o wyrażenie zgody na przejrzenie akt sprawy Zdzisława Rurarza przez redaktor Iwonę Jurczenko, w celu zebrania materiałów do reportażu prasowego.

Sekretarz Redakcji
Roman Kruczek

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mjr Andrzej WISZENDYROWNY

PROTOKÓŁ

rozprawy rewizyjnej — ~~posiedzenia~~

sprawie cyw. Zdzisława Rurarza

uzasadzonego (n) ~~z~~ ~~oskarżonego~~ (nych) z art. 122 kk

Warszawa, dnia 23 listopada 19 90 r.

Sąd Najwyższy — Izba Wojskowa w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SN

płk Józef Medyk

Sędziowie SN:

mjr Marian Buliński

płk Edward Matwijów - sprawozdawca

ppłk Bogdan Rychlicki

płk Jerzy Steckiewicz

płk Bogdan Szerszenowicz

Sędzia s.wojsk./deleg./: mjr Andrzej Chwiłoc

Protokółant: Grażyna Wieczorek

przy udziale Prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej ppłk Franciszka

Szymańskiego

sprawę wywołano o godzinie 11.30.

Przewodniczący stwierdził, że zawiadomienia o terminie rozprawy — ~~posiedzenia~~ zostały doręczone prawidłowo

Na rozprawę — ~~posiedzenie~~ stawili się adw. Piotr Dewiński

Przewodniczący poinformował strony, iż akta niniejszej sprawy zgodnie z zarządzeniem Prezesa IWSN zostały odtajnione, jednocześnie - na zasadzie art.133 §1 kpk- Sąd Najwyższy postanowił zezwolić na udział w rozprawie przedstawicieli prasy, radia i telewizji i utrwalenie obrazu i dźwięku z rozprawy.

Na pytanie Przewodniczącego obecne na rozprawie — ~~posiedzeniu~~ strony oświadczyły, że nie zgłaszają wniosków przed sprawozdaniem

Stwierdzam zgodność z oryginałem

SZEF
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mgr Andrzej Wierzbny

Sędzia-sprawozdawca złożył ustne sprawozdanie stosownie do przepisu art. 403 § 1 kpk.

WYROK *Polshiej*
w imieniu ~~Państwa~~ *Polshiej* Rzeczypospolitej ~~Ludowej~~

Warszawa, dnia *26 listopada* 19 *90* r.

ąd Najwyższy — Izba Wojskowa w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SN *ppłk Józef Medyka*

Sędziowie SN: *ppłk Edward Matysziak-szawordawa, ppłk Bogdan*
Wojcieszak, ppłk Jęży Stecuchowicz, ppłk Bogdan Rydelicki, rjż
Marian Baliński, sędzia s.w.p. (del.) rjż Mieczysław Chirba

Protokółant: *Grzegorz Wiercok*

przy udziale *ppłk Franciszka Szymańskiego* Prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej

oraz *adw. Piotra Derwiszkiego*

po rozpoznaniu w dniu *23 listopada* 19 *90* r. na rozprawie *posiedzeniu* sprawy

W postępowaniu w odnośnym
Edmunda Rutara, skazanego prawomocnie za przestępstwo
z art. 122 k.k. na karę śmierci, porwania praw publicznych
na zawsze i konfiskaty całego majątku, którą to karę zasądzić
zamieniono na 25 lat porwania wolności reszty kary chłostki
porwania praw publicznych skazano do 10 lat na
mocy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. o amnestii,
z powodu rewizji nadzwyczajnej, wniesionej przez *Prokuratora Generalnego RP,*

od wyroku *Sądu Wamawskiego Olszgu Wojtkowego w Warszawie*

z dnia *16 kwietnia* 19 *82* r. sygn. *So 468/82 i utrzymującego*

go w mocy wyroku Sądu Najwyższego w Jęży Wojtkowej
z dnia 25 lutego 1983 r. sygn. Rs 1/83, winy się
przepisami art. 386, 1 i 2, 387 pkt. 1 i 3, 549, 1 pkt 2
w zw. z art. 462 k.p.k.

onelet;
Stwierdzam zgodność
z oryginałem

SZEF
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mgr Andrzej Wszendyrowny

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 26 listopada 1990 r.

Sąd Najwyższy - Izba Wojskowa w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia SN płk Józef Medyk

Sędziowie SN

płk Edward Matwijów /sprawozdawca/

płk Bogdan Szerszenowicz

płk Jerzy Steckiewicz

ppłk Bogdan Rychlicki

mjr Marian Buliński

Sędzia s.wojsk./deleg./ mjr Andrzej Chwiłko

Protokółant

Grażyna Wieczorek

przy udziale Prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej ppłka Franciszka Szymańskiego oraz adw. Piotra Dewińskiego, po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 1990 r. na rozprawie sprawy Zdzisława Rurarza, skazanego prawomocnie w postępowaniu co do nieobecności za przestępstwo z art. 122 kk na kary; śmierci, pozbawienia praw publicznych na zawsze i konfiskaty całości mienia, którą to karę zasadniczą zamieniono na 25 lat pozbawienia wolności zaś karę dodatkową pozbawienia praw publicznych złagodzone do 10 lat na mocy ustawy z dnia 7 grudnia 1989 r. o amnestii, z powodu rewizji nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego RP, od wyroku Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie z dnia 16 grudnia 1982 r. sygn. So. 468/82 i utrzymującego go w mocy wyroku Sądu Najwyższego w Izbie Wojskowej z dnia 25 lutego 1983 r. sygn. Rs 1/83, kierując się przepisami art. 386 § 1 i 2, 387 pkt 1 i 3, 549 § 1 pkt 2 w zw. z art. 462 kpk

o r z e k i :

- 1/ w uwzględnieniu rewizji nadzwyczajnej zaskarżone nią wyroki zmienić przez uniewinnienie Zdzisława Rurarza od popełnienia przypisanego mu przestępstwa z art. 122 kk,
- 2/ kosztami postępowania z rewizji nadzwyczajnej obciążony Skarb Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie

S Z E F
 WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
 I GROMADZENIA ZASOBU
 Centralnego Archiwum Wojskowego

Stwierdzam zgodność
 z oryginałem

z dnia 16 grudnia 1982 r. sygn. So. 468/82 w postępowaniu co do nieobecnych Zdzisław Rurarz został skazany na kary; śmierci, pozbawienie praw publicznych na zawsze oraz konfiskatę całego mienia za to, że:

" będąc ambasadorem polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Japonii, w dniu 23 grudnia 1981 r. opuścił palcówkę w Tokio, zwracając się o azyl polityczny w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, który otrzymał za pośrednictwem Ambasady USA w Japonii, a następnie działając na rzecz wywiadu USA, przekazał na terenie Japonii i USA szereg informacji z dziedziny politycznej, społeczno-ekonomicznej i wojskowej, godząc tym w podstawy bezpieczeństwa i obronności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej".

Sąd Najwyższy w Izbie Wojskowej wyrokiem z dnia 25 lutego 1983 r. sygn. Rs 1/83 zaskarżony wyrok sądu I instancji utrzymał w mocy.

Postanowieniem z dnia 21 lutego 1990 r. Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 grudnia 1989 r. o amnestii zamienił orzeczoną wobec Zdzisława Rurarza karę śmierci na karę 25 lat pozbawienia wolności oraz złagodził karę dodatkową pozbawienia praw publicznych do 10 lat.

Obecnie w rewizji nadzwyczajnej wniesionej na korzyść skazanego Prokurator Generalny RP wnosi o zmianę wspomnianych wyroków sądów obu instancji przez uniewinnienie Zdzisława Rurarza od zarzutu popełnienia przypisanego mu prawomocnie przestępstwa. Podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczeń, który miał wpływ na ich treść, rewizja nadzwyczajna wywodzi, iż poczynione w wyroku sądu I instancji ustalenia, że Zdzisław Rurarz działając na rzecz wywiadu USA przekazał na terenie Japonii i w USA szereg informacji z dziedziny politycznej, społeczno-ekonomicznej i wojskowej, godząc tym w podstawy bezpieczeństwa i obronności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, nie znajdując przekonującego uzasadnienia w zgromadzonym w toku postępowania karnego materiale dowodowym, bowiem oparte zostały na budzących wątpliwości dowodach, które nie dawały podstaw do

Stwierdzam zgodność z oryginałem

S Z E P
DYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

przypisania mu przestępstwa przewidzianego w art. 122 kk.

Po wysłuchaniu przedstawiciela Naczelnej Prokuratury Wojskowej i obrońcy oskarżonego, zgodnie popierających rewizję nadzwyczajną o uniewinnienie Zdzisława Rurarza, Sąd Najwyższy w powiększonym składzie zważył co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest zasadna.

Zgodzić się należy z poglądem rewizji nadzwyczajnej, że skazanie Zdzisława Rurarza za popełnienie przestępstwa z art. 122 kk było niesłuszne, bowiem oparte zostało na wadliwych ustaleniach faktycznych poczynionych przez sąd I instancji, a następnie zaaprobowanych przez instancję odwoławczą.

Jak wynika z uzasadnienia wyroku sądu I instancji, sąd ten przyjął, iż Zdzisław Rurarz w dniu 23 grudnia 1981 r. po opuszczeniu wraz z rodziną ambasady PRL w Tokio i przybyciu do ambasady USA w tym mieście, już podczas pierwszego spotkania z przedstawicielami tej ambasady, wśród których byli pracownicy CIA, poinformował ich o:

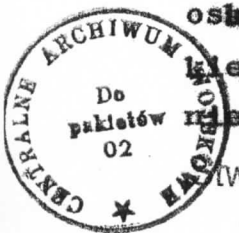
- aktualnej sytuacji w Polsce,
- układzie sił w rządzie i PZPR,
- zagadnieniach wojskowych, a w szczególności wywiadu wojskowego i swego z nimi powiązania.

Po przewiezieniu Zdzisława Rurarza do USA, sąd I instancji przyjmując, że pozostawał on przez cały czas pod opieką służb specjalnych, że był przesłuchiwany przez pracowników CIA i FBI. W trakcie przesłuchań oskarżony przekazał tym służbom wiadomości z zakresu polityki zagranicznej, handlu zagranicznego, gospodarki oraz spraw związanych z obronnością i bezpieczeństwem Polski.

O współdziałaniu Zdzisława Rurarza z wywiadem amerykańskim i to jeszcze przed porzuceniem przez niego stanowiska ambasadora, zdaniem sądu I instancji świadczą mają takie fakty, jak nieuzasadnione kontakty oskarżonego z dyplomatami USA w Tokio, a między innymi z oficerami CIA Maleszem, sfilmowanie z ukrycia przez telewizję japońską ostatnich dni pobytu oskarżonego w Ambasadzie PRL oraz samego faktu ucieczki, szybkie otrzymanie amerykańskiego azylu politycznego i odwiezie-

nie go amerykańskim samolotem do USA, jak też i roztoczenie

twierdzam zgodność z oryginałem

Centralnego Archiwum Wojskowego
IGROMADZENIA ZASOBU
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I KONTROLI
K. S. N.

specjalnej opieki i ochrony, a także wysłanie przez Z. Rurarza listu do św. Z. Drozda za pośrednictwem oficera CIA. O współpracy z wywiadem amerykańskim świadczą zdaniem sądu I instancji również późniejsze wystąpienia oskarżonego w środkach masowego przekazu, przed komisjami Kongresu i Senatu USA, w których dyskredytował on władze PRL i ustrój socjalistyczny, a w kwestiach ekonomicznych wypowiadał się za potrzebą wstrzymania wszelkich pomocy dla Polski, a to z tego względu, iż wystąpienia te musiały być uzgadniane i koordynowane przez CIA i FBI.

Dokonując przytoczonych powyżej ustaleń faktycznych, które następnie stanowiły podstawę skazania Zdzisława Rurarza za popełnienie przestępstwa określonego w art. 122 kk, sąd I instancji stwierdził, iż oparł te ustalenia faktyczne na dowodach z zeznań świadków, tekstach audycji zagranicznych, a przede wszystkim na pisemnym opracowaniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 1982 r. znajdującym się w aktach sprawy na k. 310 - 318 t. II akt.

Oceniając ponownie całokształt zebranych w niniejszej sprawie dowodów, stwierdzić należy, iż wnikliwa ich analiza nie dawała podstawy do takich ustaleń faktycznych, jakie poczynił sąd I instancji, a o których była mowa wyżej. Jak wynika z całokształtu okoliczności sprawy, w sprawie niniejszej nie zebrano ani jednego bezpośredniego dowodu, który w sposób jednoznaczny i bez cienia wątpliwości wskazywałby na to, że Zdzisław Rurarz współpracował ze służbami wywiadowczymi USA i przekazywał im interesujące ich wiadomości, tak jak to przyjmuje sąd I instancji. Żaden bowiem z przesłuchanych na rozprawie świadków nie potwierdził takich faktów.

Biorąc pod uwagę to, że postępowanie w niniejszej sprawie toczyło się pod nieobecność oskarżonego, obligowało to sąd I instancji do szczególnie wnikliwego zweryfikowania wartości dowodowej pozostałych dowodów, a w szczególności dowodów z dokumentów. Z ostrożnością i zachowaniem dużej dozy krytycyzmu należało zatem podejść do pisemnego opracowania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 1982 r.

Analizując bowiem treść tego opracowania stwierdzić należy, iż zawarte w nim informacje, oceny i opinie odnośnie

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

21

rzekomej działalności Zdzisława Rurarza na rzecz amerykańskich służby specjalnych, oparte zostały jedynie na przypuszczeniach, domysłach i analogiach mających tylko postać hipotez. Nie mogły one więc zastąpić dowodów bezpośrednich i stanowić wystarczającej podstawy wyroku skazującego. Z informacji tej nie wynika w ogóle jakich konkretnych wiadomości i komu udzielił Zdzisław Rurarz. Stwierdza się w niej jedynie w sposób ogólnikowy, bez wskazania na konkretne dowody, że był on przesłuchiwany przez służby specjalne i że udzielał informacji z różnych dziedzin.

Należy zgodzić się z poglądem rewizji nadzwyczajnej, iż całkowicie błędna jest argumentacja sądu I instancji, który w oparciu o pisemne opracowanie MSW przyjmuje, że skoro " powszechnie znanym jest fakt, że obywatel polski pragnący w sposób nielegalny pozostać w kraju kapitalistycznym jest nagabywany przez służby specjalne tych krajów o podanie im wszelkich wiadomości o macierzystym kraju", to tym bardziej Zdzisław Rurarz, który sprowował przez wiele lat odpowiedzialne stanowiska na placówkach polskich w krajach kapitalistycznych zwracając się o azyl polityczny do USA dokładnie wiedział, że uzyskanie go ściśle łączy się z podjęciem działalności na rzecz służb specjalnych tego państwa, gdy był on cennym nabytkiem dla jego wywiadu.

Takie rozumowanie sądu I instancji należy uznać za nieprzekonywające. Sąd ten bowiem w sposób mechaniczny i niedopuszczalny przeniósł ogólnikowe wnioski wysnute z innych przypadków na grunt niniejszej sprawy i zamiast w oparciu o bezpośrednio przeprowadzone dowody na tych przypuszczeniach dokonał ustaleń faktycznych.

Z faktu, że niektórzy obywatele polscy podejmujący starania o uzyskanie azylu politycznego świadczyli określone usługi na rzecz obcego wywiadu nie wynika wcale, że po pierwsze czynili tak wszyscy w tym również Zdzisław Rurarz, po drugie, że posiadanymi przez niego wiadomościami interesowały się służby specjalne.

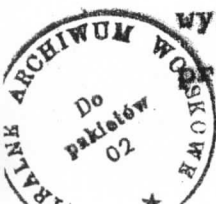
Za całkowicie dowolne uznać należy również te ustalenia wyrokowe sądu I instancji, w których stwierdza się, że o

prowadzeniu działalności szpiegowskiej przez Zdzisława Rurarza

Stwierdzam zgodność z oryginałem

WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI I GROMADZENIA ZASOBU Centralnego Archiwum Wojskowego

WISZENDYRÓWNY

- 6 -

na rzecz wywiadu USA świadczą między innymi jego kontakty z dyplomatami USA w Tokio, wysłany przez niego list do świadka Drozda, fakt szybkiego uzyskania amerykańskiego azylu politycznego itd.

Zdzisław Rurarz jako ambasador PRL w Tokio mógł przecież utrzymywać kontakty z pracownikami innych ambasad. Fakt utrzymania przez niego kontaktu z pracownikami Ambasady USA w Tokio sam przez się jeszcze o niczym nie świadczy. Również z pozostałych faktów nie wynika nic innego ponad to, że miały one miejsce, a w szczególności nie świadczą one o popełnieniu jakiegokolwiek przestępstwa przez Zdzisława Rurarza. Wyprowadzając na ich podstawie wnioski o rzekomej działalności skazanego na rzecz wywiadu USA, sąd I instancji uczynił ^{to} w sposób dowolny z naruszeniem zasady " in dubio pro reo ".

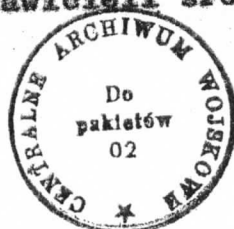
Reasumując powyższe rozważania stwierdzić należy, iż w wyniku wadliwej oceny zebranego materiału dowodowego oraz merytorycznie niesłusznie wyprowadzonych wniosków z tego materiału, sąd I instancji dokonał w sprawie Zdzisława Rurarza błędnych ustaleń faktycznych, które przyjął za podstawę wyroku.

Ponieważ te ustalenia faktyczne nie dawały podstaw do przypisania winy w zakresie popełnienia przypisanego mu przestępstwa określonego w art. 122 kk, przeto w uwzględnieniu rewizji nadzwyczajnej należało zaskarżone nią wyroki sądów obu instancji zmienić przez uniewinnienie Zdzisława Rurarza od popełnienia tego przestępstwa.

W świetle całokształtu zebranych dowodów, należy ponadto podzielić pogląd rewizji nadzwyczajnej, iż brak jest również podstaw do tego, aby zachowanie się Zdzisława Rurarza po opuszczeniu przez niego ambasady PRL w Tokio naruszyło dyspozycję art. 130 kk, na co ewentualnie mogłyby wskazywać te ustalenia wyrokowe sądu I instancji, w których mowa o szkodliwych politycznie i gospodarczo następstwach dla interesów PRL spowodowanych przez skazanego opuszczenie ambasady i jego wypowiedziami wobec przedstawicieli środków masowego przekazu.

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

ODZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

WYSTĘPIENIA

Ustosunkowując się do tych stwierdzeń zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zauważyć należy, że zebrane dowody również i w tym zakresie nie pozwalały na taką ocenę zachowania się oskarżonego.

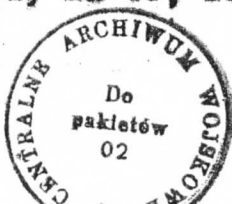
Zdzisław Rurarz jako profesor nadzwyczajny nauk ekonomicznych jeszcze przed wyjazdem do Japonii, kiedy to sprawował w kraju szereg odpowiedzialnych w służbie państwowej funkcji, znany był z krytycznych poglądów dotyczących systemu ekonomii Polski oraz jej stosunków gospodarczych z innymi krajami, a zwłaszcza z ZSRR. Jako doradca byłego I sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka prezentował już wówczas odmienne poglądy co do metod uzdrawiania polskiej gospodarki. Na skutek różnicy poglądów pod koniec 1972 r. zaprzestał wykonywania tej funkcji i na kilka lat wyjechał do Genewy, gdzie sprawował funkcję doradcy Sekretarza Generalnego UNCTAD - Konferencji Handlu i Rozwoju ONZ. W czerwcu 1976 r. powrócił do kraju i pracował w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w charakterze doradcy ministra do czasu powołania go na stanowisko ambasadora PRL w Tokio.

Swych poglądów i ocen dotyczących stanu ekonomicznego kraju nie zmienił Zdzisław Rurarz również po objęciu stanowiska ambasadora PRL w Japonii, o czym świadczy jego krytyczna informacja o sytuacji społeczno - politycznej w kraju, którą przekazał na pierwszym spotkaniu z pracownikami ambasady.

Z treści wypowiedzi, opinii i ocen, które pochodziły od Zdzisława Rurarza, a których to udzielał on przedstawicielom prasy, radia i telewizji, czy też przed komisjami kongresu USA i w senacie wynikała zawsze troska o przyszłość kraju, prawidłowy jego rozwój zarówno w dziedzinie społeczno - politycznej jak i ekonomicznej. W takim też aspekcie należało je oceniać. Wystąpienia jego cechował wysoki poziom wiedzy politycznej i ekonomicznej oraz duża trafność wysuwanych prognoz. Wcześniej prezentowane poglądy uzupełniał jedynie aktualnymi nieprawidłowościami.

Wbrew odmiennym w tym zakresie ustaleniom wyrokiem sądu I instancji w sprawie niniejszej nie zgromadzono żadnych dowodów, które wskazywałyby na to, że swoim wystąpieniem

Stwierdzam zgodność z oryginałem

YDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI I GROMADZENIA ZASOBU Centralnego Archiwum Wojskowego

onk... RÓWNY

Zdzisław Rurarz chciał wyrządzić szkodę interesom politycznym lub gospodarczym PRL, bądź też przewidywał, że wystąpienia jego szkodę taką mogą wyrządzić i na to się godził.

Zebrałe w toku postępowania dowody nie pozwalają również zasadnie twierdzić, iż poddając w swoich wystąpieniach surowej krytyce działalność władz PRL oraz istniejące w kraju stosunki społeczno - polityczne i gospodarcze, kierował się tego rodzaju wrogością przez co naraził na szkodę interesy polityczne i gospodarcze PRL. Negatywna ocena założeń politycznych i ekonomicznych socjalizmu dokonana przez Zdzisława Rurarza wynikała przede wszystkim z jego długoletniej obserwacji antydemokratycznych form sprawowania rządów w Polsce i wadliwie funkcjonującego systemu gospodarczego oraz bogatego doświadczenia zawodowego.

Skoro motywem jego postępowania była zawsze tylko i wyłącznie troska o prawidłowy i demokratyczny rozwój kraju i przyszłości Polski, o czym świadczy również jego list, który po opuszczeniu ambasady przekazał sekretarzowi POP, przeto brak było podstaw do oceny jego zachowania również na płaszczyźnie § 2 art. 130 kk.

Nie można także w aspekcie naruszenia tego przepisu ustawy karnej rozpatrywać zachowania się Zdzisława Ruradza polegającego na samym fakcie opuszczenia przez niego ambasady.

Słuszność głoszonych przez Zdzisława Rurarza poglądów i podejmowanych działań zweryfikował czas i zmiany zachodzące w ostatnich latach w Polsce i innych krajach Europy Wschodniej, które wykazały w pełni ich zasadność.

Z tych wszystkich powodów, Sąd Najwyższy orzekł jak w części merytorycznej.

Na oryginale właściwe podpisy.

Poświadczam zgodność niniejszego z oryginałem.

Warszawa, dnia 1991 - 01 - 26 8 r.

Kierownik Sekretariatu Oddziału I Rewizyjnego

Stwierdzam zgodność z oryginałem

SZEF
BIURO NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk p. inż. Andrzej WICENTYKOWSKI

25 Zał. 100

NAJWYŻSZY IZBA WOJSKOWA

Warszawa, dnia 27 I 1991 r.

Nr WRN 112/90

Szef ~~Wydziału~~ Sądu **Warszawskiego**
Okręgu Wojskowego
Warszawie

Przesyłam w załączeniu akta sprawy **cyw. Zdzisława Rurarza**

wraz z oryginałem i 3-ma odpisami wyroku —

~~z wydziału~~ Sądu Najwyższego w Izbie Wojskowej z dnia **26 listopada** 1990 r.

do wykonania.

akta Nr **50.468/82** tomów **4 + 2 teorii dow. rzecz. i opinie naukowe**

*kurator generalny RP, pisemny wniosek PAW, pismo DWSN o wykonaniu obrony, wniosek o obronę
zł. wyroku, koperta ze złoconymi okładkami, zangola. Prezes DWSN o odłożeniu akt.*

nr 1 — adresat

nr 2 — do akt

IJ

15.01.1991 r.

Wyrok 1991-01-2 B

Prezes
Izby Wojskowej Sądu Najwyższego

IX, zał. 100, W. Df. Gd. Nr 1361. 72 r. CW-61316/IX/100.

Stwierdzam zgodność z oryginałem

SZEF
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk Andrzej WISZCZYŃSKI

Warszawa, dnia 22 stycznia 1991 r. ²⁶

Sąd Najwyższy - Izba Wojskowa
w Warszawie
ul. Nowowiejska Nr 26
00-000 Warszawa 00

Ministerstwo Sprawiedliwości
Departament Prokuratury
Al. Ujazdowskie 11
00 - 950 Warszawa

W załączeniu przesyłam odpis wyroku zapadłego w Izbie
Wojskowej Sądu Najwyższego - z rewizji nadzwyczajnej - dot.
Zdzisława Rurarza.

KIEROWNIK SEKRETARIATU
Oddziału I Rewizyjnego

rejstrowano
22.01.91 J.P.C.

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

SZEF
ODZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego
podpisanie i weryfikacja
podpisany

27

Zgodnie z instrukcją Sztabu Generalnego 1251/86
Rozdz. 3 § 18 pkt 2 zmieniam klasyfikację akt skazanego
Zdzisława Rurarza sygn. akt So 486/82

z klauzuli tajne

na jawne - z uwagi na zdeaktualizowanie się wiadomości
w nich zawartych.

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

Prezes IWSN

płk Janusz GODYŃ

Warszawa, 1999

S Z E F
WYDZIAŁU NADZORU, EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego

ppłk mgr Andrzej WSZENDYROWNY

12.07.2007

dwadzieścia siedem stron